

Årsmelding 2017

Vi gjør en
forskjell
der du bor!

Norske Kvinners Sanitetsforening

*Prinsesse Astrid fru Ferner er Norske Kvinners Sanitetsforenings høje beskytter
Design: Magnolia design as
Trykk: Fladby as
Forsidebilde: N.K.S.*

Innhold

04	Organisasjonsleder
05	Sanitetsåret 2017
12	Sanitets-Norge rundt
15	Sanitetskvinnene som forskningsaktør
17	Sanitetskvinnene som ideell aktør
18	Antall medlemmer og foreninger
19	Styrets årsberetning
20	Aktivitetsregnskap 2017
22	Balanse pr 31.12.2017
24	Noter til regnskapet 2017
30	Revisors beretning
32	Organisasjonens ledelse og administrasjon
36	Hvem er vi?

Året vi snudde trenden

Vi er blitt flere Sanitetskvinner som gjør en forskjell for andre!

Ved å være nytenkende og modige har Sanitetskvinnene vokst. Fra nord til sør, fra øst til vest har Sanitetskvinnene vært synlige, og invitert nye medlemmer med i foreningen. Dagens frivillighet dreier seg om å jobbe med aktuelle saker og utføre konkrete oppgaver. For å møte den "nye" frivilligheten, lanserte vi i 2017 fire aktiviteter: Kløvertur, Språkvenn, Dig In og Lesevenn.

I løpet av 2017 gikk rundt 120 lokale sanitetsforeninger på Kløvertur for å styrke den fysiske og psykiske helsen. 80 foreninger har Språkvenn for minoritetskvinner og 15 foreninger er i gang med Lesevenn, som er høytlesning for barn. Ni foreninger har kommet i gang med Dig In, en aktivitet som går ut på at unge lærer å lage god og sunn mat, og styre egen økonomi. Dette kommer godt med når de skal bo for seg selv.

Sanitetskvinner over hele landet lyser opp vinteren med fastelavnsriset, og sikrer inntekter til det lokale arbeidet og forskning på kvinnehelse. Fortsatt er det store kunnskapshull som må tettes innen kvinners helse. Normen innenfor medisinen er fortsatt menn. Dette gjelder både i diagnose,

medisiner og behandling. Kvinner har ikke mannens helse.

Over hele landet skaper Sanitetskvinnene gode og inkluderende møteplasser, og arrangerer åpne møter og seminarer, med aktuelle temaer innen kvinners helse og livsvilkår. Kunnskap er et viktig verktøy på veien til ei god helse som skal vare livet ut. I februar delte vi også ut vår hederspris - Fredrikkeprisen - til tv-serien SKAM. Serien har truffet en hel generasjon med tematikk som Sanitetskvinnene vet er avgjørende for å skape gode liv.

Et godt samfunn er et likestilt samfunn. Et likestilt samfunn har mindre vold og overgrep, er mer åpent, aksepterer og inkluderer. Rundt 9.000 russ på skoler over hele landet har hatt besøk av Sanitetskvinner og vår «Ja betyr ja» – kampanje, som fokuserer på at begge parter skal gi sitt positive samtykke til å ha sex, og viktigheten av å respektere egne og andres grenser.

Rundt 500 sanitetskvinner var samlet på regionale samlingene fem steder i landet en helg i september. Dette var en innledning til

Sanitetens uke, som arrangeres hver høst i den siste uken i september. Temaet var kampen mot skjønnhetstyranniet, og hvordan vi kan bli mer bevisste på å gi kompliment som ikke handler om utseendet gjennom kampanjen #jeglikerdeg. Sanitetskvinner med røde forklær inntok byer fra Narvik i nord til Kristiansand i sør. Små og store sto i kø for å skrive noe pent til en annen, som til slutt dannet meter på meter med over 3.000 #jeglikerdeg-kort.

Norske Kvinners Sanitetsforening (N.K.S.) er fortsatt en arena for å sikre kvinners livsvilkår, og disse sikres best gjennom rettigheter og likeverd. En kamp som fortsatt må tas hver dag. En stor takk til dere 41 500 medlemmer som bidrar til å skape trygge og inkluderende lokalsamfunn.

På vegne av Landsstyret overbringer jeg en hjertelig takk til medlemmer, tillitsvalgte og samarbeidspartnere for et godt arbeidsår.

Ellen-Sofie Egeland

Ellen-Sofie Egeland
Organisasjonsleder

Takk til våre støttespillere:

ExtraStiftelsen • Gjensidigestiftelsen • Helsedirektoratet • Mangfolds- og integreringsdirektoratet (IMDi) • Egmont Fonden • Justisdepartementet v/ Kompetansesenteret for kriminalitetsforebygging • Utlendingsdirektoratet (UDI) • Barne- ungdoms og familiedirektoratet (BUFDIR) • Tryg • Parat Media • Face 2 Face, og en ekstra takk til alle lokalforeninger som støtter opp om N.K.S. sine forsknings- og utviklingsfond.

Sanitetskvinnene 2017

SKAM-serien tildelt Fredrikkeprisen. Tv-serien ble laget som en serie for unge, men tok opp viktige temaer som er i tråd med Sanitetskvinnenes arbeid for å skape et åpent og inkluderende samfunn. Fv: Kristina Ødegaard, Carl Martin Eggesbø, Cecilie Martinsen, Grete Herlofson, Ina Svenningdal, Marlon Langeland, Susanna Taylor, Marianne Furevold-Boland, Henrik Aspeflaten, Sigrid Skeie Tjensvoll og Anne Elisabeth Solsem.

I ett av verdens mest likestilte land er det like stort behov for en sterk kvinneorganisasjon i dag, som for 122 år siden da Sanitetskvinnene ble etablert. 2017 ble året da likestilling og kvinnekamp var på alles lepper. På slutten av året kom #metoo-kampanjen der kvinner over hele verden fortalte om seksuell trakassering, diskriminering og overgrep. Vi må jobbe videre for et likestilt samfunn. De strukturelle forutsetningene for likestilling er i dag på plass. Likestillingsutfordringene i 2017 handler om diskriminering, trakassering og vold på grunnlag av kjønn. Som landets største kvinneorganisasjon setter vi dagens likestillingsutfordringene på dagsorden.

Fortsatt er det kamper å kjempe, som vold mot kvinner og kampen mot skjønnhetstyranniet. Vi gir oss ikke før alle minoritetskvinner er inkludert på alle samfunnets arenaer, og kunnskapshullene om kvinners helse er tettet. Tilgang til likeverdige helse-tjenester er en fane som Sanitetskvinnene bærer høyt. Vi må fortsatt sikre gode

oppvekstvilkår for barn og unge, og i den andre enden jobbe for en bedre alderdom.

For å opprettholde posisjonen som Norges største og viktigste kvinneorganisasjon har 2017 vært preget av nytenkende aktivitetsutvikling, som både skaper økt frivillig aktivitet og flere medlemmer. Med 41 500 medlemmer fordelt på 650 foreninger over hele landet, gjør Sanitetskvinnene en forskjell der folk bor. Også globalt gjennom vår søsterforening Etiopiske Kvinner Sanitetsforening (WHAE), og deres norske fadderforeninger.

N.K.S. har helt siden organisasjonen ble stiftet i 1896 drevet aktivt med politisk påvirkning. Fredrikke Marie Qvam ble kalt «Korridorenes dronning». Dette er en arv som forplikter. I 1913 vant hun sin største politiske kamp, da norske kvinner fikk stemmerett. 2017 ble året da organisasjonen styrket sitt politiske arbeid bl.a. med debatter under Arendalsuka. Vi taler for de som ikke nødvendigvis har en stemme.

Kjernen i frivilligheten, og det frivilligheten trenger mest, for å sikre langsiktighet og forutsigbarhet er flere medlemmer. Arbeid gjøres ikke av seg selv. Ekstra hender og kloke hoder, betyr at flere oppgaver kan løses. Det betyr også ekstra stemmer som kan høres, der andre bare kan hviske eller tie.

Etter 45 år med fallende medlemstall, vokste Sanitetskvinnene i antall medlemmer i 2017. Sammen har alle medlemmer løftet i flokk, gjennom en snuoperasjonen i prosjektet «Snu Trenden – 50 000 i 2020» som ble satt i gang i 2015. Et strategisk grep har vært fokus på å gå fra møte til medlemskap og det å tørre å spørre om nye vil bli med. Og i 2017 sa 4 500 «Ja, jeg vil bli Sanitetskvinne». Målet er å bli 50 000 i 2020.

Et annet fokus har vært utvikling av nasjonale aktiviteter. I 2017 lanserte vi våre første fire basisaktiviteter, Språkvønn, Kløvertur, Dig In og Lesevønn. I tillegg startet arbeidet med aktiviteten Resurssvønn for å bistå voldsutsatte kvinner. Til sammen er det

9 000 russ over hele landet fikk med seg kampanjen Ja betyr ja, som handler om at du tenker over hvor dine og andres grenser går, og respekterer dem. Et fravær av nei er ikke samtykke til å ha sex. Kun Ja betyr ja.

skapt liv til nærmere 200 nye aktivitets-tilbud i lokalmiljøene. Kvinnekraft og samarbeid er oppskriften bak suksessen.

N.K.S. har som formål å bidra til et trygt og inkluderende samfunn ved å aktivisere medlemmene til frivillig innsats innenfor helse- og sosialområdet, med spesielt fokus på kvinner. Sanitetskvinnene har alltid tatt ansvar for sårbare grupper, og alltid stilt spørsmålet om hvem som har behov for oss i dag. Kvinner som utsettes for vold, unge jenters psykiske helse og minoritetskvinner var prioriterte områder i 2017.

Vold mot kvinner

For 105 år siden fikk norske kvinner stemmerett. I 1978 var Norge det første landet i verden som fikk en egen likestillingslov. Fortsatt utsettes kvinner for vold, fordi de er kvinner. Dette er vår tids største likestillingsutfordring. Derfor jobber Sanitetskvinnene for nulltoleranse mot vold mot kvinner, og for å hjelpe kvinner til et liv uten vold. Vold rammer folk i alle aldre og begge kjønn. Men når det gjelder den grove og gjentakende volden, den seksualiserte volden og partnerdrap, er kvinner overrepresentert på statistikkene. Volden har store helsemessige

konsekvenser. Mange som opplever vold fra en som står dem nær, sliter med høyt sykefravær. Vold mot kvinner er et stort samfunnsproblem. Beregninger viser at volden koster Norge mellom 4,5 og 6 milliarder kroner årlig, i tillegg kommer store menneskelige belastninger.

Støtte i et nytt liv uten vold

En tredjedel av kvinnene som oppsøker et krisesenter kommer tilbake til krisesenteret fordi livet alene blir mer utfordrende enn med en voldelig partner. De aller fleste som forlater krisesenteret er svært motiverte til å klare seg på egenhånd, men mestrer ikke livet alene. I august 2017 startet arbeidet med å gjøre aktiviteten Ressursvenn til et nasjonalt prosjekt etter modell av en pilot i Oslo Sanitetsforening. Ressursvenn er et lavterskeltilbud til kvinner som har tilknytning til et krisesenter, og som trenger en støttespiller og et medmenneske i en svært sårbar periode av livet, den akutte fasen etter boopphold på et krisesenter. Målet er at kvinner utsatt for vold ikke skal flytte tilbake til overgriper, men reetablere seg i samfunnet og finne tilbake til egne ressurser. Tilbudet er et samarbeidsprosjekt mellom krisesentrene og lokale sanitetsforeninger.

Ja betyr ja

I underkant av 1 av 10 norske kvinner blir voldtatt i løpet av livet. De voldtektene det er flest av i Norge, er festvoldtekter. Ofte kjenner den utsatte og overgriper hverandre fra før. Ofte er begge under 25 år. Dette er bakgrunnen for at sanitetskvinner er rundt

I Arendalsuka var det fullt hus da vi satte vold mot kvinner på dagsorden. Debattleder Erik Wold (fh), generalsekretær Grete Herlofson, byråd for eldre, helse og sosial i Oslo Inga Marte Thorkildsen, Barne- og likestillingsminister Solveig Horne, Likestillings- og diskrimineringsombud Hanne Bjurstrøm, og Kjell Inge Ropstad (KrF).

Foran 1400 damer benyttet statsminister Erna Solberg Kvinnehelsedagen til å takke Sanitetstkvinnene for innsatsen de har gjort og gjør for å sikre velferdssamfunnet.

på videregående skoler og snakker med russen om viktigheten av samtykke til sex gjennom kampanjen Ja betyr ja. I 2017 lyktes vi for første gang å arrangere skolebesøk for russen over hele landet og nådde ut til rundt 9000 russ gjennom skolebesøkene. I tillegg hadde vi en storstilt kampanje i sosiale medier, der bl.a. skuespillerne fra den prisbelønte tv-serien for ungdom, SKAM, stilte opp som Ja betyr ja-ambassadører.

Rød knapp

Ideen bak Rød knapp-alliansen Stopp vold mot kvinner er at organisasjonene (Den norske kirke, JURK (Juridisk rådgivning for kvinner), Islamsk Råd, Reform – Ressursenter for menn, Virke, Digni, Krisesenterssekretariatet og N.K.S.) sammen vil kunne arbeide bedre for å sette problemene knyttet til vold mot kvinner høyt på dagsorden. I 2017 feiret alliansen fire års-jubileum. Dette ble markert med en statusrapport

over hva som har skjedd på voldsfeltet i denne perioden. Siden alliansen ble dannet er det bl.a. delt ut over 380 000 røde knapper og lokalforeningene har gjort en betydelig innsats gjennom å ha egne utdelingsaksjoner. Alliansen arrangerer årlige konferanser i sammenheng med FNs internasjonale dag for avskaffelse av vold mot kvinner som er den 25.november. Temaet for konferansen i 2017 var digital vold.

Unge jenters psykiske helse

Dagens unge røyker mindre, drikker mindre, tilbringer mer tid sammen med foreldrene sine og gjør det bedre på skolen enn tidligere generasjoner. Likevel ser vi en forverring i de unges psykiske helse. Det rapporteres om stadig økende press blant unge mennesker som vokser opp i dag. Mye av dette er knyttet til egen oppfatning av kropp og utseende. Tallene fra Ungdata i 2017 viste at unge jenter med psykiske

utfordringer som angst og depresjon har økt med 40 % de siste årene. Derfor har N.K.S. de siste årene hatt kampen mot skjønnhets-tyranniet som et av sine satsingsområder.

I Sanitetens uke satte lokalforeninger over hele landet fokus på at man er mer enn et utseende. Sammen med psykiater Anne Kristine Bergem er det utarbeidet seks råd om hvordan voksne kan være gode rollemodeller for ungdom i den mest krevende alderen. Disse handler bl.a. om å si hyggelige ting til hverandre som handler om personlige egenskaper. For å få frem budskapet utviklet vi kampanjen #Jeglikerdeg, der man ved å holde åpne møter eller stå på stands, inviterte unge og voksne til å skrive noe pent om en annen person som ikke handlet om utseendet. Nettopp for å bevisstgjøre de unge på at livet handler om andre egenskaper enn hvordan en ser ut.

Rundt 500 damer iført røde forkler med #Jeglikerdeg inntok Lillestrøm, Narvik, Molde, Kristiansand og Stavanger (bildet).

Harstad Sanitetsforening ble kåret til Årets forening for sitt arbeid. Prisen ble delt ut av sentralstyremedlem Ingunn Arntun under regionale samlinger. Fv: Leder Trine Steien, styremedlem Beate Baden, styremedlem Elfrid Frivaag og styremedlem Gerd Salomonsen. Oslo Sanitetsforening ble tildelt prisen for Årets prosjekt – Ressursvenner. Bygdøy Sanitetsforening hentet hjem prisen som Årets verver.

Fylkesleder Undis Westerhus mottok Nord-Trøndelag fylke sin likestillingspris for inkludering og mangfold.

Et viktig tiltak i kampen mot skjønnhets-tyranniet er å få bevissthet rundt det urealistiske skjønnhetsidealet som skapes gjennom retusjert reklame. 67 prosent av jentene som opplever kroppspress, oppgir reklame som den viktigste årsaken (SIFO). Idealene som bygges opp gjennom retusjert reklame gir unge jenter et usant bilde av virkeligheten, der de kan ende opp med å strebe etter kropp som faktisk ikke finnes. Forskning viser at tidlig eksponering, for blant annet retusjert reklame, bidrar til å svekke unges selvfølelse. Sandnes Sanitetsforening tok i 2017 et grasrotinitiativ ved å kreve at kommunepolitikere gjør kommunen til en «retusjert fri kommune» på utstillingsflatene som kommunene selv eier. Initiativet har senere spredt seg til andre kommuner.

Inkludering av minoritetskvinner

Alle skal med. Ingen skal oppleve å stå utenfor fellesskapet. Uten språk blir det ingen inkludering. 16 % av innbyggerne i Norge er innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre. Av disse er rundt 48% kvinner. Innvandrerkvinner bruker lenger tid på å bli integrert enn menn. Årsakene er sammensatte, men har blant annet opprinnelse i kjønnsroller og likestilling, livsstilsykdommer og fysisk aktivitet, psykisk helse og utdanning. Mye kan gjøres ved å opprette møteplasser der man snakker norsk og får nettverk.

I Norge har vi tusenvis av sterke kvinner med minoritetsbakgrunn som av ulike årsaker ikke deltar i organisasjonslivet. Derfor invi-

terte vi de nye kvinnene med i N.K.S. ved å gi bort 500 fullverdige gratismedlemskap. De har erfaringer, innsikt og perspektiver som er verdifulle inn i det viktige arbeidet vi gjør som Norges største kvinneorganisasjon. Sanitetskvinnene trenger disse stemmene som en del av organisasjonen vår. Og minoritetskvinnene trenger Sanitetskvinnene.

Språkvenn

Språk er en viktig nøkkel, også til yrkeslivet. Sosialt samvær forebygger ensomhet, bidrar til nettverk og mestring og styrker både fysisk og psykisk helse. Derfor er språkpraksis også godt for kvinnehelsen. Dette gjøres gjennom basisaktivitetene Språkvenn. Her inviterer Sanitetskvinnene minoritetskvinner inn i sine ulike aktiviteter og kvinnefellesskap, og mange har etablert

Haugesund Sanitetsforening mottok Folkets Gaves ærespris, som ble overrakt av helseminister Bent Høie, for sitt arbeid for Revmatismesykehuset.

Frol Sanitetsforening mottok Levanger kommune sin Frivillighetspris for sitt virke i kommunen gjennom 111 år.

ekstra aktiviteter som sykurs, svømmetrening, språkkafeer og strikkekafeer. Tilbudet er etablert ca. 80 steder i Norge.

Med livet på vent

Til tross for økt bosetting av asylsøkere og betydelig lavere ankomster av nye asylsøkere i 2017, er det fortsatt mange som oppholder seg på asylmottak i flere år. Livet på asylmottak er ofte preget av få aktiviteter og isolasjon. Derfor har sanitetsforeninger aktiviteter på asylmottak for barn, kvinner og familier som har fått livet sitt satt på vent. Vi bidrar med å styrke fysisk og psykisk helse for beboere gjennom natur og kulturopplevelser, og ved å skape mestingsfølelse og tilhørighet til lokalsamfunnet. Målet er å bidra til en så normalisert barndom som mulig, samt sørge for at

barna får vært fysisk aktive og får tilegnet seg ulike ferdigheter.

Vi hadde aktiviteter for barn på 12 steder. Videre var det aktiviteter for kvinner på fem steder, i tillegg til grønnsakshageprosjektet.

Barn og unge

Sanitetskvinnene opprettet allerede i 1914 helsestasjoner for mor og barn, og har i over 100 år hatt tilbud som bygger barn og unges psykiske og fysiske helse. Det startet med melk til underernærte barn. I 2017 serverte vi skolemåltid på skoler i mange kommuner i samtlige fylker over hele landet, for å sette fokus på viktigheten av et sunt og variert kosthold. Vi hadde også tilbud som eksempelvis leksehjelp og ferieleir for enslige

forsørgere. For å sikre flere barn en mulighet til å oppleve bøkenes magiske verden som stimulerer til fantasi og språkforståelse, har foreninger startet basisaktiviteten Lesevenn på skole, SFO eller bibliotek. Det handler om høytlesning med trygge voksne som rollemodeller. Minoritetsbarn får muligheten til økt kulturforståelse og språktrening gjennom å bli lest høyt for. 15 foreninger er i gang med aktiviteten, og flere planlegger oppstart. Foreningene bidro også med kurs, blant annet gjennom aktiviteten Dig In, der unge lærer å lage mat med sunne råvarer til en fornuftig penge. Dig-In er etablert ca 10 steder i Norge, og flere foreninger planlegger oppstart i 2018.

Barnefattigdom

Det kan oppleves ekstra krevende å falle utenfor i ett av verdens rikeste land, hvor alle tilsynelatende har det de trenger. Tall fra SSB viste at også i 2017 økte antall barn som lever i fattigdom. 10,3 prosent av alle barn i Norge vokser opp i en husholdning med vedvarende lav inntekt. 54,5 prosent av barna har innvandringsbakgrunn. Det betyr at 101 000 barn havner utenfor fellesskapet, blant annet fordi det er for dyrt å delta på fritidsaktiviteter. Mange har ikke råd til skoleutstyr som PC, eller delta på turer og andre organiserte fritidsaktiviteter som ofte er arenaer for viktig sosial læring. Gjennom Egmont Fondens "En håndsrekning" hadde N.K.S. muligheten til å gi økonomisk støtte til aktiviteter som er knyttet opp til fritid, skole- og læring til 500 barn i 2017.

Noen barn har av ulike grunner tøffe liv og dager, enten på grunn av egen sykdom, alvorlig sykdom i familien eller andre kompliserte familieforhold. Noen barn sliter

Foto: John Petter Reinertsen

N.K.S. sin høye beskytter, prinsesse Astrid fru Ferner, ble i juni tildelt organisasjonens æresmerke.

Kvinnene som er medlemmer i WHAE har generelt fått bedre helse og mer kunnskap om sykdommer, smitte og ernæring. 14 foreninger og fylkeslag er fadderforeninger, og her det Marit Bjørnstad Carlsen fra Drammen Sanitetsforening som er på fadderbesøk.

rett og slett med å passe inne sosialt. Da kan en egen dag som får en til å glemme hverdagen for en kort stund, være noe mange barn og unge ønsker seg.

Omlag 200 barn fra 3 til 18 år fikk i 2017 dagen de hadde drømt om som å møte en kjendis, ta med klassen på restaurant eller familien til en opplevelsespark. Alle ønskene er kvalitetssikret av fagfolk som jobber med barna.

Styrker og utvikler etiopiske kvinner

Etiopia er ett av verdens fattigste land. Sanitetskvinnene har alltid hatt et globalt engasjement, der behovene er størst for å styrke

kvinnens helse- og livsvilkår. Derfor etablerte vi i 2011 en søsterorganisasjon i Etiopia - Women's Health Association of Ethiopia (WHAE). I likhet med N.K.S. er WHAE primært en helseorganisasjon og lokalforeninger og fylkeslag i Norge er faddere for WHAEs lokalforeninger.

Sikrer familien

Fadderpengene går blant annet til å lønne sykepleiere som gir kvinner opplæring i helse og ernæring. Kvinnene som er medlemmer i WHAE har generelt fått bedre helse og mer kunnskap om sykdommer, smitte og ernæring enn andre kvinner. Etter å ha lært om komplikasjoner ved fødsler, velger langt flere av kvinnene å

føde på sykehus eller helseklinikk fremfor hjemmefødsel. Medlemmene av WHAE er de fattigste av de fattige. Etter to år som medlemmer gis kvinnene mulighet til å ta opp gruppelån og starte business sammen. Det å sikre kvinnene inntektsbringende arbeid, gjør at de i større grad klarer å ivareta sin egen og familiens helse. Økonomisk selvstendighet er en forutsetning for å kunne ta selvstendige valg.

WHAE er organisert på samme måte som N.K.S. i sin tid ble bygget opp i Norge. Organisasjonen etablerer lokale enheter/kvinnegrupper som WHAE håndplukker i samarbeid med lokale myndigheter. Til nå er det god drift i syv av ni regioner i landet.

Når alarmen går

123 omsorgsberedskapsgrupper med om lag 3000 frivillige Sanitetskvinner fra syd til nord, står klare til å rykke ut hvis alarmen går i deres hjemkommuner. Sanitetskvinnene står klare med hus, mat og omsorg ved større ulykker, hendelser og naturkatastrofer. Med dagens utvikling innen klimautfordringer som blant annet økt fare for flom og ras, er gruppene en viktig støttespiller for kommunene. Vi har samarbeidsavtale med Helsedirektoratet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og nytt i 2017 var at vi også har signert samarbeidsavtale med Politidirektoratet.

Sanitetskvinnene er også opptatt av hverdagsberedskapen, og er derfor stolte over å være en del av den nasjonale førstehjelps-

Unge jenter skal ikke få påvirket synet på eget utseende ved å sammenligne seg med kvinneidealer som skapes ved å manipulere modellene i Photoshop. Dette er en sak som N.K.S. jobber med både nasjonalt og lokalt. Sandnes Sanitetsforening møtte i november kommunens representanter med krav om at det på Sandnes blir retusjertfri sone, der kommunen eier utstillingsflaten.

dugnaden «Sammen redder vi liv» satt i gang av helseministeren. Vi har tatt ansvaret for lære eldre å gjenkjenne symptomer på hjerteinfarkt, hjerneslag og hjertestans. Det er viktig å vite at kvinner og menn har litt ulike symptomer, og at eldre ofte også kan ha litt vagere symptomer. Hovedmålet vårt er å senke terskelen for å ringe 113. Eldre skal vite at der får de hjelp og veiledning.

Samfunnsaktør lokalt og globalt

N.K.S. har vært og er en viktig samfunnsaktør. Vi skal være en pådriver for reell likestilling mellom kjønnene, forebygging av vold mot kvinner, bedre psykisk helse blant barn og unge, og andre viktige samfunnsområder. Målene nås gjennom aktivt påvirkningsarbeid mot beslutningstakerne og styrende myndigheter. Vi bidrar i høringsprosesser, erfaringsutveksling mellom organisasjoner og deltar i samfunnsdebatten for å fremme våre synspunkter. Som organisasjon skal vi være tydelig på våre satsingsområder, og bidra til endringer i samfunnet til det bedre innen våre arbeidsområder. Da vi i 2017, for første gang deltok på Arendalsuka, tok vi opp to viktige temaer: Vold mot kvinner, og kampen mot skjønnhets tyranniet under tittelen «Dødspen – hvem har ansvar». Begge arrangementene trakk fulle hus.

Påvirkningsarbeidet foregår også lokalt gjennom våre foreninger som kampen mot retusjert reklame og vold mot kvinner.

I den nasjonale dugnaden «Sammen redder vi liv» har Sanitetskvinnen tatt ansvar for de eldre. På bilde: Laila Fjeld, Østre Halsen Sanitetsforening, helseminister Bent Høie, generalsekretær Grete Herlofson og beredskapskontakt i Vestfold, Ellen Midtvik.

N.K.S. arbeider også med politisk påvirkning globalt, da vi sammen med WHAE deltar årlig under FNs Kvinnekomisjon i New York, som er den største globale møteplassen når kvinners helse og livsvilkår diskuteres. I 2017 arrangerte Sanitetskvinnene et seminar som fokuserte på sivilsamfunnets rolle i å sikre kvinner tilgang til arbeidslivet. Statssekretær i UD, Laila Bokhari, snakket om viktigheten av arbeid for utvikling, og N.K.S. sin generalsekretær Grete Herlofson snakket om hvordan kvinneorganisasjoner kan bidra til å skape et mangfoldig og inkluderende arbeidsliv.

I løpet av året har Sanitetskvinnene flere møtearenaer for påfyll av kunnskap og inspirasjon. Her fra integreringsseminar på Gardermoen i fjor høst.

Tema for Sanitetskvinnenes seminar under FNs Kvinnekomisjon var sivilsamfunnets rolle i å sikre kvinner tilgang til arbeidslivet. Fv: Generalsekretær Grete Herlofson, organisasjonsleder Ellen-Sofie Egeland og generalsekretær Birikit Terefe, WHAE.

Sanitets-Norge rundt

Uten språk ingen inkludering. – Det har vært viktig for meg å lære norsk slik at jeg kan oppfylle drømmen om å bli helsefagarbeider, sier Fithauwit (22) fra Eritrea som nå har praksisplass på sykehjemmet. 80 foreninger har i dag **Språkvenn**. Her sammen med Liv Heiberg og Hilde Wallander Bjerkely, Aurskog sanitetsforening.

Over hele landet, serveres Sanitetskvinnene **skolemåltid** til elever i sine nærmiljøer. Det smøres brødiskiver med ernæringsrikt pålegg og fat med oppskåret frukt og grønnsaker. Dette for å gi kunnskap om viktigheten av et sunt kosthold på en positiv måte. Her er bordet dekket av Holmsnes og Sandnes sanitetsforening.

I samtlige fylker står totalt 3000 Sanitetskvinner klare til innsats når alarmen går i hjemkommunen, enten det dreier seg om en naturkatastrofe, pandemier, større ulykker eller alvorlige hendelser. N.K.S. sitt beredskapsarbeid er en del av de nasjonale beredskapsplanene. 123 **omsorgsberedskapsgrupper** er fordelt over hele landet. Mange beredskapsgrupper bistår også kommunen i forbindelse med vaksineringsprogram.

Fourouzan Gashi og ektemannen Abdol og sønnen Jacob (6) sjekker årets sukkererter-avling. Prosjektet «**Fra flukt til grunn lukt**» tar sikte på å styrke flyktningvinnere og deres familiers psykiske og fysiske helse, å bidra til språk-, arbeidstrening og integrering i det norske samfunnet mens de venter på avklaring av asylsøknad og/eller bosetting i en kommune. Nannestad sanitetsforening er en av flere foreninger som har dette tilbudet.

Lokalforeningene har aktiviteter og tilbud til barn og unge i nærmiljøet.

Nytt av året er basisaktiviteten **Lesevenn** som 15 foreninger allerede er godt i gang med. Sanitetskvinnene i Sør-Odal har kanskje betydd litt ekstra, da Lesevenn har vært et fint tilbud i påvente at ny skole bygges etter storbrann.

Over 350 barn under 18 år bosatt på asylmottak har i 2017 fått verdifulle **opplevelser med natur og kultur** som har gitt et avbrett fra en hverdag preget av mye usikkerhet. Sanitetskvinner landet over har hatt aktiviteter rettet mot asylmottak, som spenner seg fra havfiske til museumsturer, ridning og byturer. Her på tur med Grov sanitetsforening.

Helsa skal vare livet ut. Stavanger Sanitetsforening driver et bo- og aktivitetssenter og her har de anlagt **boot camp for eldre**. –Å holde seg i form er viktig, også for humøret, sier Anne-Marie Ravndal (79), i det hun slenger seg i organgutang-tauet.

Hundrevis av ungdommer over hele Norge må flytte på hybel for å gjennomføre videregående skole. Kosthold og ernæring er viktige byggesteiner for en god helse. Ungdommen opplever stor glede ved friheten, men også utfordringer i hvordan styre økonomi, matlaging og ta vare på seg selv som fersk hybelboer. Flere etablerer usunne matvaner. Basisaktivitet – **Dig In** har som formål å vise ungdom at sunn mat er både billig, godt og enkel å lage. Ni foreninger, blant annet Sanitetskvinnene i Lundenes sanitetsforening, har nå gitt 9. og 10. klassinger praktisk kurs i hybel-tilværelsen.

Det er ikke nødvendig å trene hardt for å få bedre helse. Små grep i hverdagen kan ha stor betydning. Er du i tillegg aktiv sammen med andre kan det bidra til økt trivsel. Derfor har Sanitetskvinnene **Kløvertur**, et lavterskeltilbud om utendørs aktivitet for alle. Er du lite aktiv, har lavt funksjonsnivå eller en sviktende helse, bør du være så aktiv som du kan. Rundt 120 foreninger har Kløvertur. Noen foreninger sørger også for at andre kommer på tur. I Svolve tar Sanitetskvinnene med seg beboerne på sykehjemmet og triller dem ned til kaia for å nyte synet av havet og båtene.

Sanitetskvinnene som forskningsaktør

Forskning er ett av N.K.S. fem strategiske områdene innen kvinners livsvilkår og helse i et livsløpsperspektiv. Sanitetskvinnene har gjennom hele sin historie vist at kunnskap er avgjørende viktig for å sikre like vilkår for kvinner og menn. I 2017 arbeidet N.K.S. fortatt aktivt for å tette kunnskapshull om kvinners helse og etterspør eller framskaffer kjønnsperspektiv i diagnostisering, behandling og rehabilitering. N.K.S. er en ledende aktør innen forskning på kvinnehelse, og den fremste enkeltbidragsyter til forskning på kvinners helse og livsvilkår i Norge. Årlig forvalter vi 20-25 millioner kroner som kommer fra organisasjonen selv og fra ExtraStiftelsen. Forskningsstrategien «Kvinner og barn først» (2014-2018) legges til grunn ved utlysning og tildeling av midler fra egne fond.

Expertpanelet 2017:

- Professor dr.med. Berit Schei, NTNU/St. Olavs Hospital (kvinnehelse, vold og gynekologi)
- Professor i farmasi Natasa Skalko-Basnet, Institutt for farmasi, UiT (farmasi, basalmedisin, nanoteknologi og nanomedisin),
- Professor Jorunn Sungot-Borgen, Norges Idrettshøgskole (fysisk aktivitet, spiseforstyrrelser, kroppspress og helse),
- Professor dr.med. Anne Spurkeland, Institutt for medisinske basalfag, UiO (molekylær immunologi, grunnforskning, auto immune sykdommer),
- Professor i farmasi Hedvig M. Nordeng, farmasøytisk institutt, UiO, (Legemiddelbruk og -sikkerhet blant gravide, ammende og små barn, kvinnehelse),
- Lege og forsker Ivana Hollan, Revmatismesykehuset, Lillehammer, (revmatologi, hjerte-kar),
- Professor Åshild Slettebø, Universitetet i Agder (etikk og helsevitenskap).
- Fvh dekan, PhD i sykepleievitenskap Inger Margrethe Holter (sykepleie, etikk, brukerfokus)
- Professor dr.med. Øyvind Molberg, avdeling for revmatologi, OUS, Institutt for klinisk medisin (revmatologi).

Tina Tellum forsker på adenomyose, kvinnehelse og infertilitet, ved Gynekologisk avdeling ved Ullevål universitetssykehus.

Tildeling for 2017:

Kreftfondet

«Systemisk Sklerose-med alle, mot målet». Post.doc stipend kr 750 000 i år 3 av 3. Stipendiat Anna Maria Hoffmann-Vold. Hovedveileder Øivind Molberg, professor dr.med. Avdeling for revmatologi, OUS, Rikshospitalet.

Utvikling av nye strategier for immunterapi av metastatisk brystkreft. Dr. grad stipend kr 680 000 tildelt årlig i tre år, år 1 av 3. Stipendiat Camilla Wolowczyk, Msc i molekylær medisin. Hovedveileder Geir Bjørkøy, professor, dr.scient., Fakultetet for teknologi, Senter for fremragende forskning, CEMIR, Institutt for kreftforskning og molekylærmedisin, Det medisinske fakultet, NTNU.

Revmatismefondet

Anti-TNF behandling som behandling med hjertekarkomplikasjoner ved spondylartritt. Dr.gradstipend kr 675 000 i år 3 av 3. Stipendiat Ingerid Hokstad, cand.med. Hovedveileder Ivana Hollan dr.med., PhD, Revmatismesykehuset Lillehammer.

Utprøving av ny behandling systemisk sklerose. Dr.gradstipend kr 680 000 tildelt årlig i tre år, år 1 av 3. Stipendiat Håvard Fretheim, cand.med. Hovedveileder Øyvind Molberg, professor dr.med. Avdeling for revmatologi, OUS, Rikshospitalet.

Kvinnemedisinsk fond

Adenomyose, kvinnehelse og infertilitet. Dr.gradstipend kr 675 000 i år 3 av 3. Stipendiat Tina Tellum, lege i spesialisering. Hovedveileder Marit Lieng, PhD, førsteamanuensis, Gynekologisk avdeling, OUS, Ullevål Sykehus.

Kroniske Vulvasmerter – RCT studie av et tverrfaglig behandlingstilbud. Dr.gradstipend kr 675 000 tildelt årlig i resterende to år. År 2 av 3. Stipendiat Per Kristen Teigen, cand.med. Hovedveileder Berit Schei, professor, St. Olavs Hospital, NTNU.

Professor i allmennmedisin, Kirsti Malterud var verdig mottaker av Kvinnehelseforskningsprisen for 2017. Hun fikk den for sitt arbeid for et helsevesen for alle.

Analyse av B-celler ved multipel sklerose. Dr.gradstipend kr 680 000 tildelt årlig i tre år, i år 1 av 3. Stipendiat Justyna Polack, Msc i biokjemi, Hovedveileder Andreas Lossius, lege, post.doc. Avd. for immunologi og transfusjonsmedisin, UiO.

Effekt av fysisk aktivitet og kostholdsterapi sammenlignet med kognitiv atferdsterapi i behandling av spiseforstyrrelse. Dr.gradstipend 6 mnd kr 337 500. Stipendiat Therese Fostervold Mathisen. Hovedveileder Jorunn Sundgot-Borgen professor, Idrettshøgskolen.

Fond for psykisk helse

Drift av Mamma-Mia. Kr 371 000 til lisens, markedsføring og materiell.

Longstanding eating disorders and personality disorders, mediators for 14-years long term outcome. Dr.gradstipend kr 675 000 tildelt årlig i resterende to år. År 2 av 3. Stipendiat Hanna Punsvik Eilersen, psykolog. Hovedveileder Kari Anne Vrabel, post.doc, Modum Bad.

Sunn kroppsopplevelse 1. Dr.gradstipend kr 675 000 tildelt årlig i resterende to år. År 2 av 3. Stipendiat Christine Sundgot-Borgen, Hovedveileder Solfrid Bratland Sanda, professor, Høgskolen i Telemark, Norges Idrettshøgskole.

Osteoporosefondet

Kvinnehelseportalen.no. Kunnskapsportal om kvinners helse. 1 årig forprosjekt kr 630 000. Prosjektleder Anne Winsnes Rødland. Prosjektansvarlig Linda Marie Rustad, direktør Kilden, NFR.

Fond for barn og unge

Barns matmot 2.0. En klyngerandomisert webbasert intervensjonsstudie. Dr.gradstipend kr 675 000 til tildelt årlig i resterende to år. År 2 av 3. Stipendiat Eli Anne Myrvoll Blomkvist, ernæringsfysiolog, Sørlandet sykehus. Hovedveileder Nina Cecilie Øverby, Professor, Universitetet i Agder.

Kvinner med hypotyreoise i svangerskapet – hvordan påvirker mors sykdom og medisnbruk hennes svangerskap og barnets utvikling? Dr.gradstipend kr 675 000 tildelt årlig i resterende to år. År 2 av 3. Stipendiat Anna Simone Frank, farmasøyt. Hovedveileder Hedvig Nordeng, professor, farmasøytisk institutt, UiO.

Kvinnehelseforskningspris 2017

Norges første kvinnelige professor i allmennmedisin, Kirsti Malterud, UiB fikk Kvinnehelseforskningsprisen i 2017. Malterud har forsket på hvordan helsevesenet møter kvinnelige pasienter som legene ikke alltid anerkjenner som syke - nemlig kvinner med ukarakteristiske helseplager.

Sentrale spørsmål for Malterud er: Hvilken rolle spiller kjønn for utvikling, opplevelse og håndtering av sykdom og helse? Blir kvinner syke på en annen måte? Er det forhold ved kvinners livsbetingelser som påvirker kroppen annerledes? Opplever kvinner helseplager annerledes enn menn innenfor de samme diagnosene?

Prisen ble overrakt av organisasjonsleder Ellen-Sofie Egeland under N.K.S.-dagene på Gardemoen i fjor høst.

Disputaser 2017 Via ExtraStiftelsen

Kristin Engh Førde, Institutt for helse og samfunn, UiO: Intimate Distance. Transnational Commercial Surrogacy in India

Helena Andersson, Institutt for klinisk medisin, UiO: A comparative study of the Anti-synthetase Syndrome; Clinical features, outcome and characteristics.

Merete Kolberg Tennfjord, Seksjon for idrettsmedisinske fag, Norges Idrettshøgskole: Seksuell dysfunksjon hos førs tegangsfødende kvinner.

Sanitetskvinnene som ideell aktør

Sammen med miljøarbeider, Lindy Irgens, begynner pepperkakehuset å ta form. Hvert år leverer Johanna sitt bidrag til den verdensberømte Pepperkakebyen i Bergen. Takket være Bergen Sanitetsforening har kommunen Fagehagen, som er en unik spesialavlastningsbolig for multifunksjonshemmede.

Totalt har N.K.S. sentralt registrert ca. 70 ulike virksomheter basert på rapporter fra lokalforeninger og fylkesforeninger. Frem til desember i 2017 var mange av disse samlet under det ideelle aksjeselskapet N.K.S. Kløverinstitusjoner AS. På selskapets generalforsamling i desember ble selskapet vedtatt avvirket. Oppfølging, råd, bistand til alle virksomhetene er nå lagt til sekretariatet.

Sanitetskvinnene eier og driver et stort mangfold av virksomheter. Spesialistsykehus, som Revmatismesykehuset på Lillehammer og i Haugesund, barne- og ungdoms psykiatriske virksomheter, distriktpsikiatriske sykehus, spesialistbarnehager, fotpleiesentra, varmtvannsbasseng, seniorsentre, eldreboliger, helsehus, barnehager, frivilligsentraler og bo- og aktivitetssentre viser det store mangfoldet organisasjonen eier og driver. Sanitetskvinnene har også et gratis lavterskeltilbud tilbud til pårørende av rusavhengige i alle landets helseregioner.

Som ideell aktør sikrer N.K.S. et mangfold av tjenester uten å ha profit som mål. Det er korte beslutningsveier slik at det raskt kan etableres tilbud der det offentlige ikke har noe tilbud. Sanitetskvinnene er sosiale entreprenører, avdekker hull og etablerer tjenester, nå som for 122 år siden.

Vestre Slidre sjukeheim drives av Vestre Slidre sanitetsforening, og er sertifisert som Livsgledeheim. – Derfor har vi blant annet høner. De er så tamme at de hopper oppe i fanget ditt for å få kos, sier daglig leder, Bente Haugen.

Antall medlemmer og lokalforeninger

ANTALL MEDLEMMER OG LOKALFORENINGER

Ved utgangen av 2017 var det registrert 643 lokalforeninger og 41 471 medlemmer.

Fylke	Ant. betalende
N.K.S. Akershus	2 978
N.K.S. Aust-Agder	641
N.K.S. Buskerud	2 317
N.K.S. Finnmark	598
N.K.S. Hedmark	1 887
N.K.S. Hordaland	1 443
N.K.S. Møre og Romsdal	2 781
N.K.S. Nordland	2 114
N.K.S. Nord-Trøndelag	4 951
N.K.S. Oppland	2 750
N.K.S. Oslo	1 350
N.K.S. Rogaland	5 071
N.K.S. Sogn og Fjordane	1 553
N.K.S. Sør-Trøndelag	4 405
N.K.S. Telemark	879
N.K.S. Troms	1 059
N.K.S. Vest-Agder	1 026
N.K.S. Vestfold	2 574
N.K.S. Østfold	1 094
Totalsum	41 471

ÅRSREGNSKAPET 2017

Norske Kvinners Sanitetsforenings økonomiske stilling vises i årsregnskapet for 2017. Det fremlagte årsregnskap 2017 gir en rettvissende oversikt over utviklingen og resultatet av virksomhet og stilling i perioden. Årsregnskapet 2017 er satt opp med den forutsetning av at det skal være fortsatt drift og videreutvikling av organisasjonen.

STYRETS ÅRSBERETNING 2017

Organisasjonen ble etablert 26/2-1896.

Norske Kvinners Sanitetsforening er en landsdekkende organisasjon som er forankret i nærmiljøet gjennom lokalforeninger. Organisasjonen har som formål å bidra til et trygt og inkluderende samfunn ved å aktivisere medlemmene til frivillig innsats innenfor helse- og sosialområdet med spesielt fokus på kvinner.

Fremlagte regnskap og årsberetning gjelder for sekretariatet til Norske Kvinners Sanitetsforening som er organisasjonens administrative apparat og ledes av generalsekretæren. Sekretariatet har ansvar for organisasjonens daglige drift og behandler saker etter retningslinjer og fullmakter vedtatt av Landsstyret/Sentralstyret. Styrets årsberetning er ikke utarbeidet i henhold til regnskapsloven §3-3a.

Foreningen har sitt kontor i Munthes gate 33, 0260 Oslo.

Det fremlagte regnskap for 2017 gir en rettvise oversikt over utvikling og resultat av virksomhet og stilling.

Årsregnskapet for 2017 er satt opp med en forutsetning om at det skal være fortsatt drift og videreutvikling av foreningen.

Foreningen har hatt 25 ansatte som utgjør 24,1 årsverk.

Det var 3.94 % sykefravær i 2017. Det har ikke vært ulykker eller skader. Det er ikke registrert forhold som kan påvirke det ytre miljø.

Det var ansatt 23 kvinner og 2 menn i foreningen. I styret for foreningen er det 7 kvinner. Ved utlysning av stillinger blir kvinner og menn behandlet likt.

Arbeidsmiljøet ansees for å være godt.

Foreningen har ikke hatt forsknings- og utviklingsaktiviteter i 2017.

Oslo, 15. mai 2018

Ellen-Sofie Egeland
Organisasjonsleder

Grete Herlofson
Generalsekretær

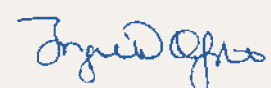

Mona Nomme
1. nestleder

Turid Marie Bruun
2. nestleder

Ingunn Arntun
Styremedlem

Ann Kristin Thorkelsen
Styremedlem

Nana Finnes
Styremedlem

Ingild Øfsti
Styremedlem

AKTIVITETSREGNSKAP 2017

Noter	ANSKAFTEDE MIDLER	2017	2016
	Medlemsinntekter	10 607 695	10 385 915
	Tilskudd		
2	Offentlige tilskudd	3 054 510	1 598 865
	Mva-kompensasjon	3 075 271	1 986 568
3	Andre tilskudd	24 153 879	15 460 286
	Sum tilskudd	30 283 660	19 045 719
	Innsamlede midler og gaver		
4	Gaver fra fylkes- og lokallag	10 376 490	10 365 941
	Andre gaver	10 630 942	1 772 488
	Sum innsamlede midler og gaver	21 007 432	12 138 429
	Opptjente inntekter fra operasjonelle aktiviteter		
	Salg av varer og annonser	4 500 896	3 881 562
	Kurs, seminar og arrangementsinntekt	2 169 480	2 459 333
	Sponsor- og samarbeidsinntekter	282 335	322 992
	Sum opptjente inntekter fra operasjonelle aktiviteter	6 952 711	6 663 887
	Finans- og investeringsinntekter	6 366 618	5 127 005
	Andre inntekter	1 198 042	417 857
	SUM ANSKAFTEDE MIDLER	76 416 157	53 778 812

AKTIVITETSREGNSKAP 2017

Noter	FORBRUKTE MIDLER	2017	2016
	Kostnader til anskaffelse av midler		
4	Kostnader til innsamling av midler	487 720	429 024
	Andre kostnader til anskaffelse av midler	422 474	477 035
	Sum kostnader til anskaffelse av midler	910 194	906 059
	Kostnader til foreningens formål		
	Bevilgninger		
	Kvinnehelse	4 365 000	5 192 770
	Kreft	100 000	3 560 432
	Osteoporose	0	630 000
	Revmatisme	2 040 000	2 715 000
	Barn og unge	0	2 710 000
	Psykiske lidelser	111 000	3 332 607
	Utlandet	520 643	538 484
	Sum bevilgninger	7 136 643	18 679 293
	Aktiviteter-prosjekter		
	Min dag i dag	1 094 721	1 150 995
	Kvinnehelse - kunnskapsbasert viten	1 202 616	1 444 327
	Vold mot kvinner	2 121 459	1 141 124
	Forskning - kvinners helse og livsvilkår	2 573 573	2 442 894
	Integrering- kvinner i minoritetsmiljøer	3 352 715	1 825 835
	Barn og unge	3 255 899	2 946 761
	Omsorgsberedskap	1 131 899	538 984
	Eldre	3 425 067	1 367 129
	Etiopia	2 299 315	2 201 293
	Sum aktiviteter-prosjekter	20 457 263	15 059 342
	Diverse kostnader til formålet		
	Medlemspleie	9 831 343	8 174 769
	Materiell til bruk i aktiviteter	4 296 221	3 989 389
	Snu trenden - fra møte til medlemskap	3 747 208	3 724 467
	Extraprosjekter	10 128 291	6 932 825
	Sum diverse kostnader til formålet	28 003 063	22 821 450
	Sum kostnader til formålet	56 507 163	57 466 144
	Administrasjonskostnader		
	Personalkostnader sekretariatet	1 456 567	2 501 948
	Andre driftskostnader sekretariatet	2 142 834	1 532 963
	Styrende organer	2 164 687	1 724 415
	Sum administrasjonskostnader	5 764 087	5 759 327
5, 9, 10, 11,12	SUM FORBRUKTE MIDLER	62 271 251	63 225 471
	ÅRETS AKTIVITETSRESULTAT	14 144 907	-9 446 659
	Tillegg/reduksjon formålskapital		
8	Overført til/fra formålskapital med eksterne restriksjoner	7 771 945	-11 307 899
8	Overført til/fra fri formålskapital	6 372 962	1 861 240
	Sum tillegg/reduksjon formålskapital	14 144 907	-9 446 659

BALANSE PR 31. DESEMBER 2017

Noter	EIENDELER	2017	2016
	Anleggsmidler		
	Varige driftsmidler		
13	Fast eiendom	5 066 880	5 066 880
13	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende	1 451 811	2 773 676
	Sum varige driftsmidler	6 518 691	7 840 556
	Finansielle anleggsmidler		
14	Pantobligasjoner	528 648	580 636
	Sum finansielle anleggsmidler	528 648	580 636
	Sum anleggsmidler	7 047 339	8 421 192
	Omløpsmidler		
	Varer	2 203 310	2 082 748
	Fordringer		
	Kundefordringer	413 303	509 137
	Andre fordringer	6 039 659	6 991 841
	Sum fordringer	6 452 962	7 500 978
	Investeringer		
	Aksjer og andeler i foretak i samme konsern	370 000	140 000
15	Markedsbaserte aksjefond/aksjer	30 190 802	30 762 620
15	Markedsbaserte obligasjoner og rentefond	66 002 199	53 584 467
	Sum investeringer	96 563 001	84 487 087
7	Bankinnskudd, kontanter og lignende	9 445 245	15 938 976
	Sum omløpsmidler	114 664 518	110 009 789
	SUM EIENDELER	121 711 857	118 430 981

BALANSE PR 31. DESEMBER 2017

Noter	FORMÅLSKAPITAL OG GJELD	2017	2016
	Formålskapital		
	Grunnkapital/Formålskapital		
	Grunnkapital	30 000 000	30 000 000
	Formålskapital med eksterne restriksjoner	32 342 652	24 570 707
	Fri formålskapital	25 667 177	19 294 215
8	Sum grunnkapital / formålskapital	88 009 829	73 864 922
	Gjeld		
	Avsetning for forpliktelser		
16	Ikke utbetalte bevilgninger	19 471 203	21 733 996
	Sum avsetninger for forpliktelser	19 471 203	21 733 996
	Kortsiktig gjeld		
6	Leverandørgjeld	3 310 339	7 146 394
	Skyldige offentlige avgifter	984 279	1 207 483
17	Tilskuddsgjeld	3 356 176	4 383 559
	Annen kortsiktig gjeld	6 580 028	10 094 627
	Sum kortsiktig gjeld	14 230 822	22 832 063
	Sum gjeld	33 702 025	44 566 059
	SUM FORMÅLSKAPITAL OG GJELD	121 711 857	118 430 981

Oslo, 15. mai 2018
I styret for

Ellen-Sofie Egeland
Organisasjonsleder

Grete Herlofson
Generalsekretær

Mona Nomme
1. nestleder

Turid Marie Bruun
2. nestleder

Ingunn Arntun
Styremedlem

Ann Kristin Thorkelsen
Styremedlem

Nana Finnes
Styremedlem

Ingvild Øfsti
Styremedlem

NOTER TIL REGNSKAPET 2017

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk for små foretak i Norge, god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner og Innsamlingskontrollens retningslinjer.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler.

Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til gjenvinnbart beløp dersom dette er lavere enn bokført verdi, og verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig.

Bankinnskudd, kontanter og lignende

Bankinnskudd, kontanter ol. inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Varer

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter avsetning for forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av den enkelte fordring. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Pensjoner

Norske Kvinners Sannitetsforening er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon og har pensjonsordning i Statens pensjonskasse som tilfredsstiller kravene i denne loven. Pensjonsordningen er regnskapsført som innskuddsbasert pensjonsordning da det ikke foreligger informasjon som gjør at ordningen kan regnskapsføres som ytelsepensjon.

Bundne midler (kapital med restriksjoner)

Bundne midler er direkte henførbare til et bestemt satsningsområde eller prosjekt.

Inntekter

Medlemsinntekter:

Foreningen inndriver medlemskontigent for sentral-, fylkes og lokalledd. Medlemskontigent som er inntektsført gjelder andelen som tilfaller sentralleddet. Inntektsføring finner sted det kalenderåret kontigenten er gjeldende for.

Offentlige og andre tilskudd:

Tilskudd inntektsføres når foreningen har juridisk rett til midlene. Tilskudd som det knytter seg betingelser til inntektsføres i takt med forbruk av midlene. Ikke inntektsførte tilskudd balanseføres under posten tilskuddsgjeld.

Innsamlende midler og gaver:

Innsamlende midler og gaver inntektsføres etter kontantprinsippet når det er mottatt.

Salgsinntekter:

Inntekt regnskapsføres når den er opptjent, altså når både risiko og kontroll i hovedsak er overført til kunden. Dette vil normalt være tilfellet når varen er levert til kunden. Inntektene regnskapsføres med verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet.

Kurs-, seminar- og arrangementsinntekter:

Inntekt regnskapsføres når den er opptjent, altså når krav på vederlag oppstår. Dette skjer når tjenesten ytes, i takt med at arbeidet utføres. Inntektene regnskapsføres med verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet.

Sponsor- og samarbeidsinntekter:

Inntekten inntektsføres når foreningen har juridisk rett til midlene.

Kostnader

Kostnader føres etter transaksjonsprinsippet, det vil si når de er påløpt.

Skatter

Foreningen er ikke skattepliktig for sin virksomhet. Foreningen har i 2017 betalt eiendomsskatt for egeneiet kontorlokale med kr. 19.188.

NOTE 2 OFFENTLIGE TILSKUDD

Tilskuddgiver	2017	2016
Barne, ungdom og familiedirektoratet	311 000	300 000
Helsedirektoratet	400 000	100 000
Integrering og mangfoldsdirektoratet	1 164 921	607 099
Konfliktrådene/Justisdepartementet	100 000	200 000
Utlendingsdirektoratet	448 589	391 766
Konfliktrådene	630 000	0
Sum offentlige tilskudd	3 054 510	1 598 865

NOTE 3 ANDRE TILSKUDD

Tilskuddgiver	2017	2016
Lotteri og stiftelsestilsynet - tippemidler	7 770 084	3 612 376
Egmontstiftelsen	2 586 300	2 283 353
FOKUS-Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål	1 548 387	1 338 396
Extrastiftelsen - prosjekter	10 493 978	6 932 825
Extrastiftelsen - administrasjonstilskudd	1 275 300	1 293 338
Gjensidigestiftelsen	478 745	0
Andre tilskudd	1 085	0
Sum andre tilskudd	24 153 879	15 460 288

NOTE 4 INNSAMLEDE MIDLER

Innsamlede midler knytter seg i stor grad til gaver fra fylkes- og lokallagene, samt fra medlemmer. Kostnader knytter seg til utsendelse av fakturaer, direkte og indirekte kostnader (personalkostnad).

NOTE 5 ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSER, LÅN TIL ANSATTE MM

	2017	2016
Antall årsverk sysselsatt i regnskapsåret:	24,1	21,6

Ytelser til ledende personer	Lønn	Pensjonskostnader	Andre godtgj.
Generalsekretær	937 069	40 787	6 718
Styret	95 268	6 792	471 962

Det er ikke ytt lån eller sikkerhetsstillelse ovenfor ansatte eller tillitsvalgte.

Revisor

Godtgjørelse til revisor utgjør i 2017

- Revisjon: kr 321.250

- Andre tjenester: kr 30.000

- Lovpålagt attestasjon: kr 90.000

NOTE 6 MELLOMVÆRENDE MED LOKAL-OG FYLKESLEDDENE

Gjeld	2017	2016
Fylkesledd	39 544	2 479 097
Lokalledd	45 932	2 957 495
Sum	85 476	5 436 592

Gjeld knytter seg til refusjon av medlemskontingent

NOTE 7 BANKINNSKUDD

Ordinære bankinnskudd pr 31.12.2017 utgjør kr 9.428.176 hvorav kr 627.208 i skattetrekksmidler.

NOTE 8 FORMÅLSKAPITAL

Formålskapital med eksterne restriksjoner	IB 01.01.2017	Tilført 2017	Brukt 2017	UB 31.12.2017
Kvinnehelse	4 201 435	2 666 963	4 365 000	2 503 398
Kreftforskning	1 733 930	1 236 760	100 000	2 870 690
Osteoporose	1 865 103	637 588	-	2 502 691
Revmatisme	2 173 559	904 897	2 040 000	1 038 456
Barn og unge	411 703	1 122 518	-	1 534 221
Psykiske lidelser	-86 294	1 038 481	111 000	841 187
Utlandet	2 573 254	326 219	530 684	2 368 789
Min dag i dag	860 903	1 328 551	1 094 721	1 094 733
Blidensols minnefond	9 465 292	189 306	0	9 654 598
Auriga Trust	1 371 822	10 027 436	3 465 369	7 933 889
Sum formålskapital med eksterne restriksjoner	24 570 707	19 478 718	11 706 774	32 342 652

Annen formålskapital

Grunnkapital	30 000 000	0	0	30 000 000
Fri formålskapital	19 294 215	6 372 962	0	25 667 177
Sum annen formålskapital	49 294 215	6 372 962	0	55 667 177
Sum annen formålskapital	73 864 922	25 851 680	11 706 774	88 009 829

NOTE 9 LØNNSKOSTNAD

Lønnskostnad	2017	2016
Lønn	13 590 093	12 347 182
Arbeisgiveravg.	2 004 081	1 782 043
Pensjonskostnader	333 156	294 038
Andre ytelser	1 012 073	355 322
Sum	16 939 403	14 778 585

NOTE 10 KOSTNADER ETTER ART

Tilskuddgiver	2017	2016
Lønnskostnad	16 939 403	14 778 585
Bevilgninger	6 616 000	18 679 293
Varekostnad	4 294 703	3 989 389
Avskrivning på varige driftsmidler	1 388 259	601 112
Annen driftskostnad		
- Felleskostnader eiendom	613 616	234 261
- Prosjektkostnader	28 533 327	19 863 519
- Kontorhold	1 553 656	1 530 595
- Reisekostnader	992 847	1 744 595
- Andre adm kostnader	1 170 487	1 724 129
- Finanskostnader	149 765	79 994
- Eiendomsskatt	19 188	
Sum	62 271 250	63 225 471

NOTE 11 KOSTNADER TIL FORDELING

Felleskostnader fordeles på innsamlingskostnader, de enkelte formålskostnadene og administrasjon i aktivitetsregnskapet i forhold til antall årsverk (personer) som er tilknyttet aktiviteten. Direkte kostnader er henført til den aktiviteten kostnaden gjelder. Fordelingsnøkkelen oppdateres årlig.

Felleskostnader	2017	2016
Økonomi og Administrasjon	4 235 543	6 176 094
IKT	1 346 455	1 009 447
Lokaler	1 182 419	797 834
Andre driftskostnader kontor	3 702 260	1 976 860
Sum felleskostnader	10 466 678	9 960 235

Felleskostnader er fordelt i henhold til tabellen nedenfor

Innsamlingskostnader	2017	2016
Kostnader til innsamling av midler	487 720	429 024
Kostnader til anskaffelse av midler	422 474	477 035
Sum innsamlingskostnader	910 194	906 059

Formålskostnader

Forskning	-	-
Aktiviteter - prosjekter	4 550 382	3 404 774
Andre kostnader til formålet	1 406 701	1 614 490
Sum formålskostnader	5 957 083	5 019 264

Administrasjon	3 599 400	4 034 911
Sum fordelte kostnader	10 466 678	9 960 235

NOTE 12 NØKKELTALL

	2017	2016	2015
Innsamlingsprosent	98 %	96 %	98 %
Administrasjonsprosent	9 %	9 %	17 %
Formålsprosent	91 %	91 %	83 %

Kommentar til innsamlingsprosent

Innsamlingsprosenten viser hva som er igjen av innsamlede midler etter at kostnader til innsamling er trukket fra.

Kommentar til administrasjonsprosent

Administrasjonsprosenten er beregnet av administrasjonskostnader delt på forbrukte midler.

Kommentar til formålsprosent

Formålsprosenten er beregnet ut fra foreningens egne formålsaktiviteter

Grunnet endring i regnskapsoppstilling foreligger det ikke nøkkeltall for perioden før 2015. Det har ikke vært vesentlig endringer i nøkkeltallene fra 2016 til 2017. Endring i administrasjons- og formålsprosent mellom 2015 og 2016 skyldes i hovedsak at kostnader til Extramidlerprosjekter ikke er tatt med i 2015-sammenligningstall samt endret prinsipp for kostnadsføring av forskningsbevilgninger fra 2016.

NOTE 13 VARIGE DRIFTSMIDLER

	Fast eiendom	Driftsløsøre, inventar, kontormaskiner	Sum
Anskaffelseskost 01.01.17	7 711 331	1 683 338	9 394 669
Tilgang kjøpte driftsmidler	0	432 274	432 274
Avgang	365 880	0	365 880
Anskaffelseskost 31.12.17	7 345 451	2 115 612	9 461 063
Akk. avskrivninger 31.12.17	1 271 511	1 727 861	2 999 372
Bokført verdi pr. 31.12.17	6 073 940	387 751	6 461 691
Årets avskrivninger	1 007 066	381 193	1 388 259
Økonomisk levetid	2*	10	
Avskrivningsplan	lineær	lineær	

Avskrivning på oppussing av eiendom endret fra 10 til 2 år grunnet planlagt flytting i 2018.

NOTE 14 FINANSIELLE DRIFTSMIDLER

Norske Kvinners Sanitetsforening har panteobligasjoner med følgende bokført verdi.

	2017
Stiftelsen Nestor	450 000
Haukerød sanitetsforening	50 000
Todalen sanitetsforening	21 898
Avaldsnes sanitetsforening	3 750
Framnes sanitetsforening	3 000
Sum	528 648

NOTE 15 FINANSPLASSERINGER

Obligasjonsfond/pengemarkedsfond:	kostpris	markedsverdi	resultatført verdiendring
DNB Obligasjon (III)	15 038 312	15 018 977	256 746
Holberg Kreditt	4 861 762	4 808 066	208 066
Alfred Berg Nordic Investment Grade C	14 705 816	14 901 443	192 240
Holberg Likviditet	16 562 683	16 538 122	138 121
Alfred Berg Pengemarked	9 686 279	9 681 482	81 482
Pluss - likviditet II	4 972 216	5 054 111	54 111
Sum	65 827 068	66 002 201	930 766
Aksjefond/aksjer:			
Nordea stabile aksjer global etisk	6 135 641	6 351 084	251 084
C Worldwide Globale Aksjer Etisk	3 712 153	4 137 156	487 156
Robeco Global Conservative Equities D	3 594 593	3 755 735	152 477
Nordea Stabile Emerging Markets Equity	1 350 000	1 425 746	75 746
Mirae Asset Asia Great Consumer Equity Fund	1 200 000	1 542 408	342 408
RBC Global Equity Focus Fund USD	4 650 000	4 955 593	305 593
Nordea Norge Verdi	1 469 940	1 660 109	360 109
Danske Invest Norske Aksjer Institusjon I	2 780 219	3 162 017	462 017
Alfred Berg Aktiv	2 800 000	3 200 950	400 950
Sum	27 692 546	30 190 798	2 837 540

NOTE 16 BEVILGNINGSGJELD

Bevilgninger vedtatt i 2017 blir kostnadsført i 2017. Det som ikke er utbetalt i 2017 fremkommer som bevilgningsgjeld. Prosjektmidler som er bevilget for tidligere år og som ikke er brukt ligger tilsvarende under bevilgningsgjeld.

Avsetning for forpliktelser	2017	2016
Bevilgningsgjeld som forfaller i løpet av 12 måneder	10 783 703	13 768 996
Bevilgningsgjeld som forfaller senere enn 12 måneder	8 677 500	7 965 000
Sum	19 461 203	21 733 996

NOTE 17 TILSKUDDSGJELD

Tilskuddsgiver	2017	2016
Extrastiftelsen	2 933 897	4 026 374
Egmontstiftelsen	80 500	
Gjensidigestiftelsen	-6 030	
Justisdepartementet		100 000
Konfliktrådene	220 000	
Imdi	2 574	92 901
UDI	270	88 234
Holsts legat	56 287	56 287
Parat	68 678	
Extrastiftelsen Express	0	19 763
Sum tilskuddsgjeld	3 356 176	4 383 559

NOTE 18 AKSJER OG ANDELER I FORETAK I SAMME KONSERN

Firma	Foretakssted	Eierandel	Egenkapital i følge siste årsregnskap	Årsresultat i følge siste årsregnskap
N.K.S.Kløverinstitusjoner AS	Oslo	100 %	2 438 803	167 191

Til Landsstyret i Norske Kvinners Sanitetsforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Norske Kvinners Sanitetsforenings årsregnskap som viser et positivt aktivitetsresultat på kr 14 144 907. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, aktivitetsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov og forskrift, og har oppfylt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av all informasjon i årsrapporten, med unntak av årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og generalsekretærs ansvar for årsregnskapet

Styret og generalsekretær (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig

feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av organisasjonens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om organisasjonens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at organisasjonen ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 15. mai 2018

Deloitte AS

Grete Elgæen

statsautorisert revisor

Organisasjonens ledelse og administrasjon

Landsstyret består av sentralstyret og fylkesledere som ikke er valgt til sentralstyret.

Fylkesledere:

Mai Britt Løken, Østfold
Gudrun Hauknes, Akershus
Toril N. Gulbrandsen, Oslo
Anita Hjelle, Hedmark
Jorunn B. Granli, Oppland
Gunhild Figenschau, Buskerud
Anne Marie Jahre Larsen, Vestfold
Anne-Brit Åsmundhavn, Telemark
Jane Helén Klepp, Aust-Agder
Monica Homme Nilsen, Vest-Agder
Ann Kristin Thorkelsen, Rogaland
Solveig Nilsen, Hordaland (etter mai)
Knst. Olaug Karin Borge, Hordaland (des)
Dagrun Digranes, Sogn og Fjordane (frem til mai)
Anne Marie Strømøy, Sogn og Fjordane (etter mai)
Elinor Bolme, Møre og Romsdal
Målfrid Todal, Sør-Trøndelag
Undis Westerhus, Nord-Trøndelag
Anne Elisabeth Solsem, Nordland
Wenche Kleveland, Troms
Gro Karlstrøm, Finnmark (frem til mai)
Jorid Martinsen, Finnmark (etter mai)

Sentralstyret:

Ellen-Sofie Egeland, organisasjonsleder
Mona Nomme, 1. nestleder
Turi Marie Bruun, 2. nestleder
Ingunn Arntun, styremedlem
Ann Kristin Thorkelsen, styremedlem
Nana Finnes, styremedlem
Ingvild Øfsti, styremedlem

Varamedlemmer:

Ann Heggeskog Johansen
Kalaichelvi (Chelvi) Nirmalanathan

Arbeidsutvalget:

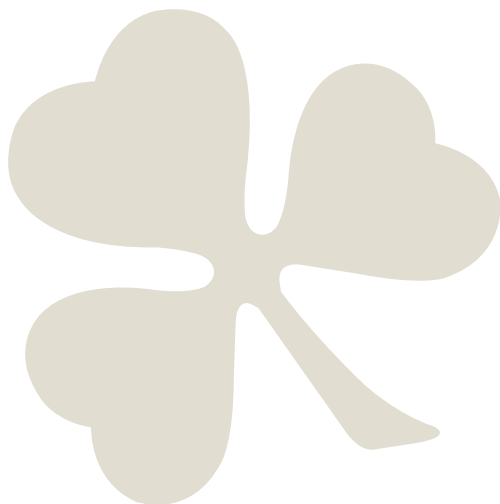
Elle-Sofie Egeland, organisasjonsleder
Mona Nomme, 1. nestleder
Turi Marie Bruun, 2. nestleder

Administrasjonen

Sekretariatet har sekretærfunksjon for landsmøtet, landsstyret, sentralstyret og arbeidsutvalget. Det ivaretar arbeidsoppgaver som medlemsregister, økonomi, regnskap, informasjon/kommunikasjon, medlemsblad, organisasjonsutvikling og opplæring. Sekretariatet ivaretar fagområdene kvinnehelse, barn og unge, eldre, forskning og utvikling, samt organiserer store prosjekter som for eksempel nasjonale konferanser. Sekretariatet ledes av generalsekretær Grete Herlofson.

Sekretariatet hadde i 2017 et samlet sykefravær på 3,94 %, som fordelte seg på 3,47 % langtidsfravær og 0,48 % var korttidsfravær.

Det er ikke registrert forhold som kan påvirke det ytre miljøet.

Sittende foran fv: Ann Heggeskog Johansen, Jorid Martinsen, 2.nestleder Turi Marie Bruun, Anne Marie Strømsøy, organisasjonsleder Ellen-Sofie Egeland, og 1.nestleder, Mona Nomme og Mai Britt Løken.
 Stående fv: Kalaichelvi Nirmalanathan, Undis Westerhus, Gunhild Figenschau, Anne-Brit Åsmundhavn, Gudrun Hauknes, Monica Homme Nilsen, Nana Finnes, Jorunn B. Granli og Anne Marie Jahre Larsen.
 Bak fv: Anne Elisabeth Solsem, Ann Kristin Thorkelsen, Jane Helèn Klepp, Målfrid Todal, Elinor Bolme, Ingvild Øfsti, Toril N. Gulbrandsen, Wenche Kleveland og Anita Hjelle. Solveig Nilsen var ikke til stede da bildet ble tatt

ORGANISASJONENS KOMITEER

Æresmerket:

Leder: Ellen-Sofie Egeland
 Else Marie Lunde, æresmerkeinnhaver
 Janne Fallan Lorentsen, Mandal Sanitetsforening
 Sekretær: Grete Herlofson

Fredrikkeprisen:

Leder: Ellen-Sofie Egeland
 Anne S. Joakimsen, fylkesleder N.K.S. Nordland
 Annette Eriksen, Fjorden Sanitetsforening
 Nina Peerson Meek, fylkesstyremedlem N.K.S. Sør-Trøndelag
 Sekretær: Grete Herlofson

N.K.S. interne priser

(Årets forening, Årets prosjekt, Årets verver):

Arbeidsutvalget er komiteen:
 Organisasjonsleder Ellen-Sofie Egeland,
 1.nestleder Mona Nomme og 2. nestleder Turi Marie Bruun
 Generalsekretæren fungerer som sekretær

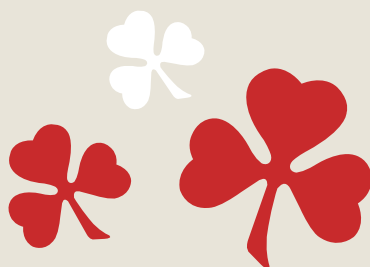
LEGATER

Unni og Jon Dørsjøs Minnefond

Styret: Ellen-Sofie Egeland,
 Grete Herlofson og Liv Hukset Wang

Scheldrup Ellerhusens Legat

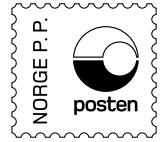
Styret: Ellen-Sofie Egeland, 1.nestleder Mona Nomme
 og 2. nestleder Turi Marie Bruun

I de små ting frihet
I de store ting enighet
I alle ting kjærlighet

Avsender

Norske Kvinners Sanitetsforening

Munthes gate 33

0260 Oslo

Norske Kvinners Sanitetsforening (N.K.S.) er Norges største kvinneorganisasjon, med over 41 500 medlemmer fordelt på rundt 650 foreninger over hele landet.

Organisasjonens formål er å bidra til et trygt og inkluderende samfunn gjennom aktivitetene frivillige Sanitetskvinner gjør innen helse- og sosialområdet. Vi har fokus på kvinner lokalt, nasjonalt og globalt.

N.K.S. er partipolitisk uavhengig og livssynsnøytral, og ble stiftet i 1896.

